

Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen

- Hvordan har Talibans maktovertakelse påvirket sikkerhetssituasjonen i Afghanistan?
- Konfliktmønster og konfliktnivå etter maktovertakelsen
- Geografiske forskjeller

Den generelle sikkerhetssituasjonen før og etter Talibans maktovertakelse

Før Taliban tok makten 15. august 2021, var det en væpnet konflikt i Afghanistan. Partene i konflikten var afghanske sikkerhetsstyrker (ANDSF) støttet av internasjonale styrker på den ene siden, og opprørsbevegelsen ledet an av Taliban på den andre. Konfliktmønster og konflikten intensitet varierte mellom ulike provinser og regioner. Konfliktnivået var høyest på sommerhalvåret. «Vår-offensiven» var hvert år starten på Talibans kampanje for territoriell ekspansjon.

Krigshandlinger på bakken (bakkekamper) utgjorde en stor andel av de registrerte sikkerhetshendelsene og forårsaket mange sivile ofre. Om lag 10 000 sivile ble drept eller såret i konfliktrelatert vold årlig (UNAMA & OHCHR 2021, s. 12, 15).

Denne responsen har til hensikt å sammenligne sikkerhetssituasjonen før og etter maktovertakelsen. De kvantitative dataene hviler på informasjon fra ACLED, Armed Conflict Location & Event Data Project (2025) og andre åpne kilder. Landinfo var på informasjonsinnhentingsreise til Kabul våren 2025, og inntrykk fra reisen danner også grunnlaget for denne responsen.

I det kvantitative materialet fra ACLED er 2025 tatt med selv om det fortsatt gjensto mer enn to måneder av året da rådata fra ACLED ble lastet ned 28 oktober. Tallene fra 2025 er derfor ikke direkte sammenlignbare med de øvrige årene i analysen.

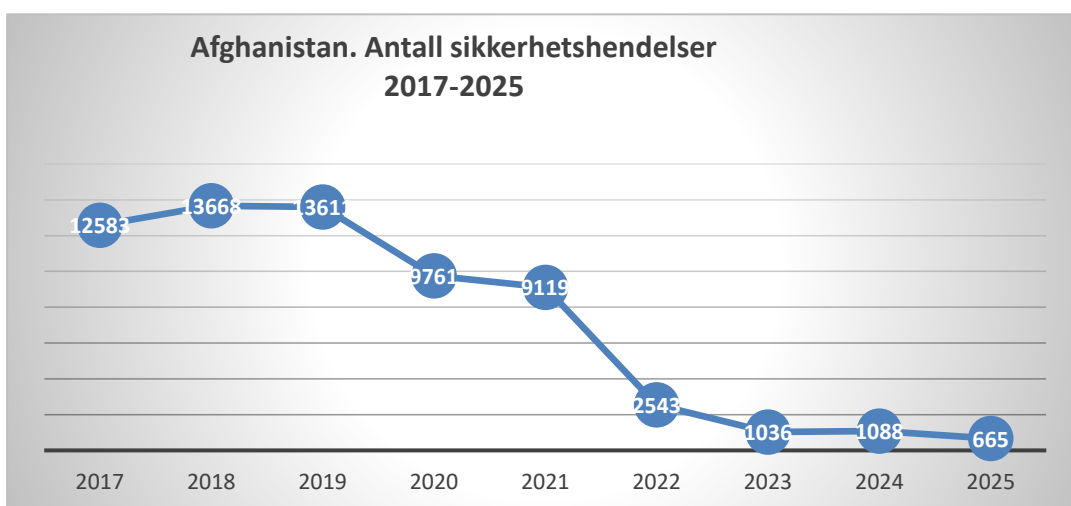
Det er metodologiske svakheter ved materialet til ACLED. De lener seg på lokale medier, NGO-rapporter og sosiale medier, men verifiserer ikke selv hendelsene (ACLED 2024). På tross av disse svakhetene, mener Landinfo at ACLED-tallene kan gi indikasjoner på voldsnivå og antall drepte, samt angi trender og utvikling over tid. Tallene ACLED oppgir, må først og fremst ses som estimerer.

Stor reduksjon i antall sikkerhetshendelser

Etter Talibans maktovertakelse opphørte krigshandlingene. Afghanske sikkerhetsstyrker gikk i oppløsning, og de internasjonale styrkene hadde forlatt landet. Taliban fikk raskt kontroll over alle landets 34 provinser.

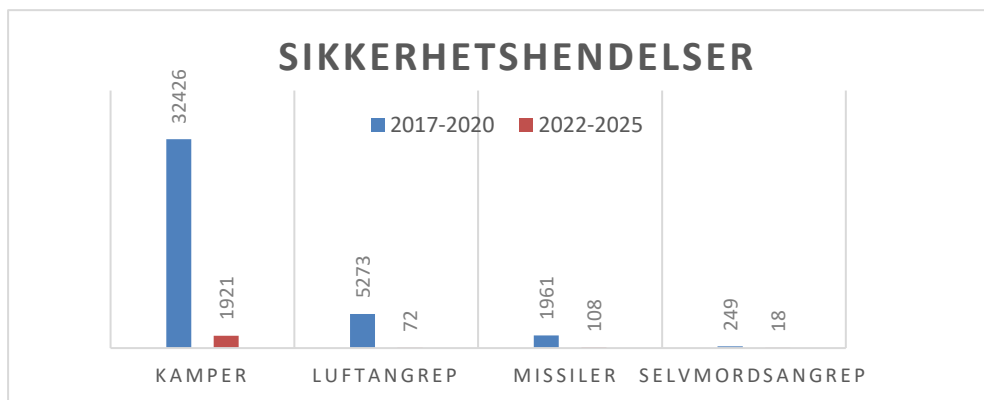
Antallet konfliktrelaterte sikkerhetshendelser ble sterkt redusert. FNs generalsekretær opplyste i januar 2022 at det i perioden fra 19. august til 31. desember 2021, var en nedgang på 91 prosent i antallet registrerte sikkerhetshendelser sammenlignet med samme periode i 2020. Antallet væpnede sammenstøt (armed clashes) var redusert med 98 prosent og antallet flyangrep med 99 prosent (UN Secretary-General 2022a, s. 4, 5).

Selv om volden er redusert, rapporteres det fortsatt om sikkerhetshendelser, men på et mye lavere nivå enn før maktovertakelsen i 2021:

Utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av data fra ACLED (2025).

Før maktovertakelsen var det daglige kamper i store deler av landet. Komplekse angrep og selvmordsaksjoner i de store byene var en viktig strategi for opprørsbevegelsen, som den gangen besto av både Taliban og ISKP. Afghanske og internasjonale styrker rammet Taliban hardt med luftangrep, men angrepene førte også til et høyt antall sivile ofre som følge av feilbombinger. Etter maktovertakelsen er konfliktmønsteret endret. Ifølge ACLEDs registreringer er antallet bakkekamper, selvmordsaksjoner og andre krigshandlinger vesentlig redusert, som tabellen under illustrerer.

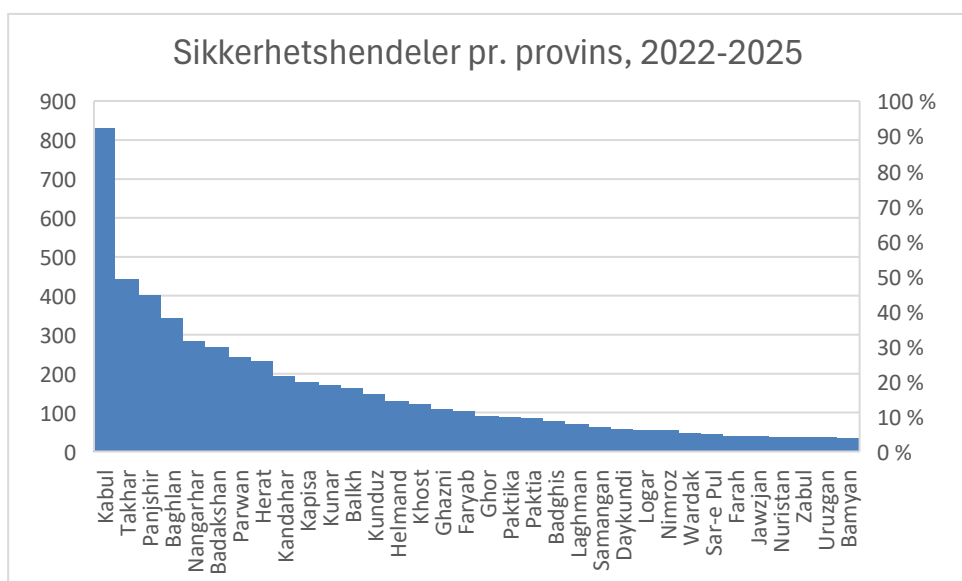

Utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av data fra ACLED (2025).

Store geografiske forskjeller

Afghanistan er et mangfoldig land preget av geografiske og sosiale forskjeller mellom provinser og regioner. Under republikken var det store variasjoner i konfliktmønstre og intensitet fra område til område. Det ble registrert lite konfliktrelatert vold i det sentrale høylandet og Panjshir. Generelt var konfliktnivået høyest i de pashtunske områdene, særlig i de sørlige provinsene Helmand og Kandahar, i tillegg til den østlige Nangarhar-provinsen. Sivile ble hardt rammet av volden.

Etter maktovertakelsen har konfliktmønstre og intensitet endret seg. Kabul har fortsatt et høyt antall sikkerhetshendelser. Det er landets hovedstad med mange høyprofilerte myndighetsmål, og med en svært stor befolkning. I motsetning til tidligere, da svært få hendelser ble registrert i Panjshir, er det her, i tillegg til provinsene Takhar og Baglan i den nordlige regionen, at ACLED har registrert flest sikkerhetshendelser. I det sentrale høylandet, Bamyan, viser estimatene til ACLED at det fortsatt er lite konfliktrelatert vold.

Utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av data fra ACLED (2025)

Konflikten med Pakistan er den største sikkerhetstrusselen pr. 2025

Forholdet mellom Afghanistan og Pakistan har etter Talibans maktovertakelse vært anstrengt med gjensidige beskyldninger og militære sammenstøt. Bakgrunnen for konflikten er at Pakistansk Taliban (Tehrik-e Taliban Pakistan, TTP) utfører terrorangrep i Pakistan. De oppholder seg og opererer fra afghansk territorium, med Taliban-regimets viten og vilje. Pakistan mener at Taliban har gitt TTP et trygt tilfluktsted på afghansk jord, og dermed lagt til rette for at TTP kan angripe pakistanske mål fra den afghanske siden av grensen. Pakistan, på sin side, har svart med å angripe TTP på afghansk jord (internasjonal analytiker, juni 2025).

Det første luftangrepet på Kabul siden 2022

Pakistan har i 2025 gjennomført luftangrep på afghansk territorium. De aller fleste angrepene har funnet sted i grenseområdene, men natt til 10. oktober 2025 ble det rapportert om luftangrep i Kabul by. Dette var første luftangrep etter 2022, da USA gjennomførte et målrettet luftangrep mot Al-Qaida-lederen Ayman al-Zawahiri. Det er ubekreftede meldinger om at TTPs emir, Noor Wali Mehsud, skal ha blitt drept i angrepet. TTP har ikke bekreftet emirens død (Roggio 2025).

Væpnede kamper i grenseområdene

I etterkant av luftangrepet brøt det ut væpnede sammenstøt mellom afghanske og pakistanske sikkerhetsstyrker i grenseområdene. De kraftigste kampene var i Spin Boldak i Kandahar-provinsen. Det er uklart hvor mange som har blitt drept, ifølge UNAMA ble minst 17 sivile drept og 346 skadet på afghansk side. Den 16. oktober 2025 ble det, ifølge UNAMA, inngått våpenhvile mellom Afghanistan og Pakistan (UNAMA 2025). Al Jazeera meldte 25. oktober at de to landene hadde møter i Istanbul for å framforhandle en varig fredsløsning (Al Jazeera 2025).

Lite væpnet motstand internt i Afghanistan mot Taliban

Forrige gang Taliban hadde makten (1996–2001), fikk de aldri full kontroll over landets territorier. Om lag ti prosent av territoriet i nord, herunder Badakhshan og Panjshir, kom ikke under Talibans kontroll. Motstandsbevegelsen, omtalt som Nordalliansen, besto av flere fraksjoner som aktivt bekjempet Taliban og deres styre.

Det har i årene etter maktovertakelsen vært lite væpnet motstand mot Taliban og deres regime. Dette på tross av at FN kjenner til minst 22 opposisjonsgrupper, men for mange av gruppene er aktiviteten begrenset til en konto på sosiale medier drevet av afghanere i eksil (Rubin 2022; UN Secretary-General 2022b, s. 5).

De facto myndighetene utfordres i liten grad av motstandsgrupper med personer som støttet statsbyggingsprosjektet og republikken. National Resistance Front of Afghanistan (NRF) og Afghanistan Freedom Front (AFF) er grupper med en viss aktivitet inne i Afghanistan. Likevel skrev FNs generalsekretær i september 2025

at «armed opposition groups posed no significant challenge to the Taliban’s control of the national territory» (UN Secretary-General 2025, s. 4).

Islamic State Khorasan Province (ISKP)

ISKP har siden maktovertakelsen vært den mest aktive opposisjonsgruppen. De er uttalt fiende av de facto myndighetene, og søker å undergrave Taliban som myndighet, men utgjør likevel ikke en reell eksistensiell trussel mot regimet (internasjonal analytiker, juni 2025).

I tiden umiddelbart etter maktovertakelsen var ISKP aktiv og gjennomførte en rekke angrep på afghansk jord.¹ Aktiviteten har imidlertid avtatt over tid. Spesielt siden 2022, som den grafiske framstillingen under klart viser, har aktiviteten sunket betraktelig. FNs generalsekretær rapporterte da også i september 2025 at i perioden fra mai til juli hadde angrepene fra ISKP gått ned i omfang og intensitet (UN Secretary-General 2025, s. 4).

Utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av data fra ACLED (2025).

Grupperingen står likevel bak alvorlige angrep i 2025. I februar påtok ISKP seg ansvaret for et selvmordsangrep utenfor en bank i Kunduz-provinsen, hvor mange talibanere var samlet for å heve lønnen sin (Kabul Now 2025).

ISKP gjennomfører angrep rettet mot høytstående myndighetspersoner, religiøse minoriteter, kritisk infrastruktur og utenlandske mål. Angrepsmetodene og målene er noe endret etter maktovertakelsen. Tidligere utførte de en rekke selvmordsangrep, mange av dem sekteriske rettet mot shiamuslimske mål. Nå synes angrepene i større grad å være rettet mot Taliban og de facto myndighetene.

¹ Landinfo har publisert to responser om ISKP etter maktovertakelsen, med utfyllende informasjon om ISKP i Afghanistan (Landinfo 2023, 2024).

Angrepene er innrettet mot mål som rammer regimet hardt, som høytstående myndighetspersoner og utenlandske mål (Crisis Group 2025, s. 5).

De facto myndighetene fører en nulltoleransepolitikk overfor personer med tilknytning til ISKP, og har siden maktovertakelsen brukt betydelige ressurser for å bekjempe gruppen (Crisis Group 2025). Selv om ISKPs aktivitet har avtatt, fortsetter regimet sin offensiv. Sommeren 2025 ble flere ISKP-medlemmer angivelig drept i Kabul, Kunar, Nangarhar og Badakhshan, under en operasjon ledet av etterretningen General Directorate of Intelligence (GDI) (UN Secretary-General 2025, s. 4).

Den synkende aktiviteten siden 2022 kan ikke nødvendigvis tolkes som et tegn på at ISKP er nedkjempet. Ifølge en internasjonal analytiker (juni 2025) kan den reduserte aktiviteten snarere tyde på at gruppen planlegger større og mer omfattende operasjoner. Ifølge Crisis Group (2025, s. 8) er «grupperingen nede, men ikke ute av Afghanistan».

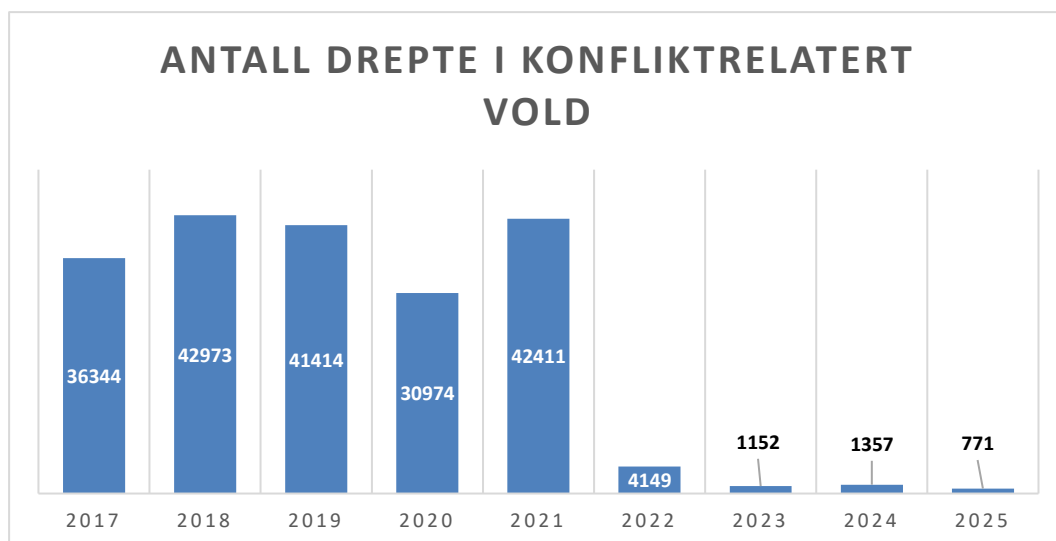
Drepte i konfliktrelatert vold

Det har både før og etter maktovertakelsen vært et problem at få kilder har hatt et særskilt fokus på situasjonen for sivilbefolkningen. Et unntak har vært United Nations Assistance Mission to Afghanistan (UNAMA), som før maktovertakelsen regelmessig rapporterte om antall sivile drept eller såret som følge av konfliktrelatert vold. Etter maktovertakelsen har denne systematiske rapporteringen opphørt, men UNAMA publiserer fortsatt rapporter om menneskerettighets-situasjonen i landet, hvor det også kan framgå informasjon om sivile ofre for konfliktrelatert vold.

I perioden fra Talibans maktovertakelse 15. august 2021 til 30. mai 2023 registrerte UNAMA 3774 sivile ofre (1095 drepte, 2679 sårede). Hovedårsaken til sivile tap var IED-er (2814 sivile ofre), eksplosive etterlatenskaper fra krig (639 sivile ofre) og målrettede drap (148 sivile ofre). Majoriteten av sivile ofre etter IED-angrep (1701 personer) skyldtes aksjoner utført av ISKP. Et betydelig antall (1095 personer) stammet imidlertid fra angrep ingen gruppe påtok seg ansvaret for, eller der UNAMA ikke kunne fastslå hvem som stod bak (UNAMA 2023).

Estimerte tall fra ACLED som presenteres her, dekker alle drepte – ikke bare sivile, men også stridende parter som opprørere og sikkerhetspersonell. ACLEDs estimat kan derfor ikke sammenlignes direkte med UNAMAs, som kun registrerte sivile ofre. Tabellen under viser at det, ifølge ACLEDs registreringer, har vært en markant nedgang i antall drepte etter maktovertakelsen. I 2018 ble 42 973 personer registrert drept som følge av væpnet konflikt, mens antallet drepte etter

maktvertakelsen har vært rundt en tittel sammenlignet med årene før 2021: 1152 personer i 2023, 1357 i 2024 og 771 så langt i 2025.

Utarbeidet av Landinfo på bakgrunn av data fra ACLED (2025).

Sivile blir altså fortsatt rammet av sikkerhetshendelser. Det er grunn til å anta at ISKP er ansvarlig for en betydelig andel av drept etter maktvertakelsen. Ifølge Rawadari (2025, s. 11, 12) ble afghanere drept eller såret i første halvår 2025 av selvmordsaksjoner, IED-angrep, målrettede og utenomrettslige drap, samt udetonert ammunisjon.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

ACLED, dvs. Armed Conflict Location and Data Project (2024). Fatalities. *ACLED*. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/methodology/fatalities> [lastet ned 4. november 2025].

ACLED, dvs. Armed Conflict Location and Data Project (2025). *Curated Data - Afghanistan* (28. oktober 2025). Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/conflict-data/download-data-files/aggregated-data>.

Al Jazeera (2025, 25. oktober). Pakistan minister warns of 'open war' with Afghanistan if peace talks fail. *AlJazeera* Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/25/pakistan-minister-warns-of-open-war-with-afghanistan-if-peace-talks-fail> [lastet ned 26. oktober 2025].

Crisis Group (2025, 16. juli). *The Islamic State in Afghanistan: A Jihadist Threat in Retreat*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-07/b183-islamic-state-in-afghanistan.pdf> [lastet ned 6. november 2025].

Kabul Now (2025, 12. februar). ISKP Claims Responsibility for Deadly Attack on Taliban in Kunduz. *Kabul Now*. Tilgjengelig fra <https://kabulnow.com/2025/02/iskp-claims-responsibility-for-deadly-attack-on-taliban-in-kunduz/> [lastet ned 28. oktober 2025].

Landinfo (2023, 28. august). *ISKPs strategi og modus etter Talibans maktovertakelse*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/08/Respons-Afghanistan-ISKPs-strategi-og-modus-etter-Talibans-maktovertakelse-28082023.pdf> [lastet ned 28. mai 2024].

Landinfo (2024, 27. juni). *ISKP i Afghanistan og i verden*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/06/Afghanistan-respons-ISKP-i-Afghanistan-og-i-verden-27062024.pdf> [lastet ned 25. oktober 2024].

Rawadari (2025, august). *Afghanistan mid-year Human Rights situation report: January-June 30, 2025*. [s.n.]: Rawadari. Tilgjengelig fra https://rawadari.org/wp-content/uploads/2025/08/RW_MidYear2025_Human_Rights_Report_ENG.pdf [lastet ned 4. november 2025].

Roggio, Bill (2025, 10. oktober). Pakistani Taliban leader thought to be targeted in airstrike on Afghan capital. *Long War Journal*. Tilgjengelig fra <https://www.longwarjournal.org/archives/2025/10/pakistani-taliban-leader-thought-to-be-targeted-in-airstrike-on-afghan-capital.php> [lastet ned 27. oktober 2025].

Rubin, Barnett R. (2022, 20. oktober). *Afghanistan Under the Taliban: Findings on the Current Situation* (Stimson). Washington D.C. Tilgjengelig fra <https://www.stimson.org/2022/afghanistan-under-the-taliban-findings-on-the-current-situation/> [lastet ned 20. desember 2022].

UN Secretary-General (2022a, 28. januar). *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf [lastet ned 10. februar 2022].

UN Secretary-General (2022b, 15. juni). *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf [lastet ned 29. oktober 2024].

UN Secretary-General (2025, 5. september). *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra <https://unama.unmissions.org/sites/default/files/n2522699.pdf> [lastet ned 23. september 2025].

UNAMA (2023). *Impact of improvised explosive devices on civilians in Afghanistan*. Kabul: UNAMA. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/report_on_civilian_harm_caused_by_ied_-_eng_27062023_1.pdf [lastet ned 6. november 2025].

UNAMA (2025, 16. oktober). UNAMA welcomes Afghanistan-Pakistan ceasefire, urges protection of civilians. *UNAMA*. Tilgjengelig fra <https://unama.unmissions.org/unama-welcomes-afghanistan-pakistan-ceasefire-urges-protection-civilians> [lastet ned 26. oktober 2025].

UNAMA & OHCHR (2021, februar). *Afghanistan. Protection of civilians in armed conflict. Annual Report 2020*. Kabul: UNAMA. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_report_2020_revs3.pdf [lastet ned 5. september 2022].

Muntlige kilder

Internasjonal analytiker, samtale i Kabul juni 2025.

© Landinfo 2025

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.